

POPRAIT

HAFTALIK GRAFİK SANAT DERGİSİ - SAYI 1

KAPAKLAR DAHİL 8 SAYFA

20.04.2016

“Fazla düşünme sadece sanat yap.
Bırak insanlar eserlerinin iyi olup olmadığına; onları sevip
sevmediklerine karar versinler.
Onlar karar vermeye çalışırken sen daha fazla sanat üret.”

Andy Warhol

8

SAYFA BİR DERGI

POPRAIT

İlk olarak isim ile başlamak gerekirse "POP ART" ile "PORTRAIT" kelimelerinin birleşiminden türetilmiş bir isim PORTRAIT. Bu isim altında; basit grafik öğeler ile portre ilüstrasyonlarını, Pop Art renkleri ve dışavurumculuğu ile Andy Warhol'un "Bir gün herkes 15 dakikalığına ünlü olacak..." söylemini birleştiriyoruz.

Çalışma ilk olarak bir stensil fikri ve benim arkadaşın yüzüne bakıp, "olur, çok güzel olur. Dur bir fotoğrafını çekiyim." cümlesini kurduğum gecenin akşamı hayat buldu. Noktalar ve çizgiler ile portreyi biçimlendirip sonra ana fotoğrafa göre renklendirdim. Bu ilk çalışma yukarıda ve 8. sayfada yer almaktadır. Ortaya çıkan ifade şekli o kadar yalın, çoğltılabilir, farklı tekniklere hizmet edilebilirdi ki; çalışmaların devamı geldi. Farklı teknik uygulamalarını, çalışmalara katkıda bulunabilecek sanatçı arayışları takip etti.

Tipografi IV dersi için sekiz sayfalık bir dergi

ödevi verilince, ben de daha geniş bir kitleye ulaşabilmek için konuyu bu dergiye taşıdım. Ödev için hazırladığım bu ilk sayıda form, biçim, Pop Art gibi çalışmalarda temel aldığım konulardan ve Poprait'in yapım teknikleri ile ilk örneklerinden bahsediyorum. Kişisel bir ödev olduğu için ilk sayıda tek yazar benim. Ayrıca içeriği zenginleştirmek için çeşitli kaynaklardan alıntılar var. Gelecek sayılarda içeriğin ve anlatımın zenginleşeceğini umuyorum.

"8 Sayfa bir dergi", öncelikle sekizin hayatımda bolca yer alan bir rakam olması ve Amerikan bilardosundan yola çıkarak sekiz numaralı siyah topun şans ile özdeşleştirilmesi, sayfa sayısına bu kadar vurgu yapmamın başlıca nedenidir. Sonraki sayılarda da sayfa sayısı sabit kalıp tasarım ile bütünleşen bir yapıda devam edecek.

8. sayfa yani arka kapak her hafta yaratıcı bir çalışma içericek olup, "Create" kelimesinin ses benzetmesine vurgu yapılarak CR8 şeklinde numaralandırılmıştır. Bu hafta CR8 sayfasında stensil uygulaması yapabilmemiz için ilk poprait çalışması bulunmaktadır.

Göker Cebeci

POPRAIT (Online) Haftalık Grafik Sanat Dergisi

İLETİŞİM
info@poprait.com
http://poprait.com

BIÇİM VE FORM ÜZERİNE

Bugün sanat okullarının Temel Sanat Eğitiminde uygulanan bütün form teorilerinin esası, bilindiği gibi Bauhaus'çular tarafından kurulmuştur. Bu okulun form teorisinin en büyük özelliği formları doğuşlarında, en basit görünümünden yakalayıp oluşmaları ve sonuçlanmaları boyunca akılcı bir gidişle takip etmeleridir (Işingör ve diğer., 1986).

Atalayer'in (1994) biçim ve form ayrımı hakkındaki görüşlerini özetlersek; biçim, formun karşısında daha canlıdır. Biçim, canlı varlığa, formda cansız varlığa (Nature-Morte) eşittir. Tasarımcılar, "biçim" ile "form" arasında böyle yapısal bir farklılık gözlemlemektedirler. Aslında bu ayrım, Alman psikolog Gestalt'ındır. Gestalt; "Temelinde daha çok bir canlılık bulunan, biçimdir" der. Bir Bauhaus izleyicisi olan Amerikalı Lee F. Hodgden'de "Biçim; yaratıcı eylemin zihinde canlandırdığı şey, form ise kuvvetli konturları olan şekildir." diye tanımlama yapmaktadır. O halde "form" ile "biçim" arasındaki ilgi-fark nedir? Her varoluş, kendi iç ve dış şartlarına göre sınırları olan bir bütündür. İşte genel olarak her varoluşun-sentezin "dış

görünüşi", onun "şekli"ni (formunu) oluşturur. Yani, bir bütünün karakteristik tüm özelliklerini taşıyan genel görünüş form'dur. Fakat, zaman gibi, dış ve iç koşullardaki değişiklikler ve hareket gibi faktörler, her bütünün genel görünüşünü daha değişik bir hale, görünüşe, pozisyona getirebilir. İşte herhangi bir cismin, varlığın bir anlık "pozisyonu", o formun o anlık "biçimi" olur. Şöyle örnekleyebiliriz; insanın genel bir şekli-formu vardır. Fakat herhangi bir anda, bu genel form daha değişik bir görünüme girebilir. Oturmak, zıplamak, eğilmek, yuvarlanmak, koşmak vs. gibi pek çok davranış türlerinde, genel insan formunun aldığı, farklı bir anlık görünüm, insanın o anki "biçimi"dir (Atalayer, 1994:162).

Read'e (1987:47) göre sanat eseri olan bir resimdeki dört elemandan (çizgi, ton, renk, biçim) en güç anlaşılana biçimdir. Metafizik meseleleri içine alır. Mesela Platon, bağıntılı ve mutlak biçimi ayırt eder, bu ayırma resimdeki biçim analizine de uygulanmalıdır. Platon bağıntılı biçim ile, yaşayan varlıklarda veya onların benzetmelerindeki ölçü ve güzelliği taşıyan biçimi kastetmektedir. Mutlak biçimden ise "çark cetvel ve

gönye" ile yaşayan eşyalardan elde edilen "doğru, eğri, yüzey ve katı biçimlerin meydana getirdiği şekil ve soyutlaştırmayı kastetmektedir. Platon, şeklin bu değişmez, tabii ve mutlak güzelliğini, başka şeylerle karşılaştırmaksızın kendi içinden bir güzelliği olan saf ve pürüzsüz bir ses tonuna benzetir.

"Doğada varolan her cismin, varlığın geometrik bir formu olduğunu söyleyebiliriz. Geometride, yüzeyler ve cisimler "iki zıt uç arasında" dizilmiştir. Bu iki zıt uçta; üçgen ve dairedir. Cisimlerde ise, küre ve üçgen prizma bulunur. Tüm şekiller bu iki zıt uçlar arasında adeta uyumlu bir "silsile" takip ederler. Yani "yuvarlaktan köşeliye" doğru

bir geçiş vardır. Köşeli-sivri (Küçük-prizmatik) şekiller ile, Yuvarlak elips (küresel) biçimler, iki zıt uç (kontrast) kabul edilir. Bu ise şu gerçeği ifade eder: Şekiller, iki zıt uç arasında, bir diğerine göre farklılıklar, zıtlıklar içerir. Yine şekiller, salt şekil olarak kendisini oluşturan geometrik öğeleri bakımından da zıtlıkları üstlerinde taşırlar. Örneğin, kare şeklinde "eşit faktörler" çok olmasına rağmen yön, ölçü gibi zıtlıklara da sahiptir. Yine her şeklin değişik biçimleri de, birbirleriyle zıtlık içermektedir. İki uç arasında, birbirine yakın durumda olan şekiller ise uygunluk gösterirler. Yani az çok birbirlerine benzerler. Varolan her şey, çelişmelerin birliği olduğuna göre, her tasarımda şekilsel uygunluklar ve zıtlıklar,

kaçınılmaz olarak yer alacaktır. Bunlar arasında sağlanacak denge, uyum; tasarım bütünlüğünü, birliğini, güzelliğini oluşturacaktır. O halde, şekil bakımından uyumlu, dengeli, armonili ve birlik gösteren tasarım oluşturabilmek için; şekilleri yaratan geometrik zıt elemanların biçimler arasındaki zıtlıkların bilinçlice düzenlenmesi gerekir.

Kaynak: <http://www.tamsanat.net>

BEDRİ RAHMI: DESEN, FORM, BİÇİM

Henüz form kelimesinin yerine biçim demeğe dilimiz varmıyordu. Akademide resme yeni başlayanlara formu uzun uzadıya anlatmak gerekiyordu. Bugün rahat rahat biçim diye kullandığımız form kelimesi bundan on beş sene önce her Allahın günü dilimizden düşmeyen kelimelerin başında gelirdi.

Dünyanın her tarafında olduğu gibi biz de resme desen çizmekle başlıyor, desen dünyasına da biçim kelimesiyle giriyorduk. İlk zamanlar desenin ne demek olduğunu kısaca bir tarifin içine sığdırmağa dilim varmadı. Ama aradan iki, üç sene geçtikten sonra ufak tefek, kullanışlı bir tarif kendini zorla kabul ettirdi. Şöyle ki:

«En ufak bir renk tasası gütmenden yapılan resimlere desen derler» tarifin hemen arkasından bir soru geliyordu:

— Resimden renk tasası kalkarsa geriye ne kalır?

Cevap: Biçim.

Peki bu biçim dediğimiz ne biçim bir şeydir?

— Düpedüz biçimler, kabaran biçimler, çöken biçimler. Boşlukta dört yanı, dört yamacı bulunan biçimler. Parçalarının boyları arasında kesin farklar bulunan biçimler, güzel ölçülere bürünmüş biçimler, biteviye biçimler. Duran, kıvıldağan,

gözü doyuran, gözü yoran biçimlerde biçimler...

Bendeniz öğretmenliğin hiç de kolay bir meslek olmadığını biçim konusunu incelerken belledim. Hiç unutmam gene böyle bir desen tarifinden sonra biçim konusuna dayanmış birkaç ders üst üste biçimin çeşitlerini ve özelliklerini birbiri arkasından sayıp dökmüştük. Sonuncu derse bir parça daha tuz

biber katabilmek için de aklıma şöyle bir şey gelmişti:

— Renkler ışıkla başlar, ışıkla biter, halbuki biçimlerin hepsi ışıkla başlayıp ışıkla bitmez. İyi bir heykeltıraş karanlıkta el yordamıyla bir heykelin iyi veya kötü olduğunu anlayabilir. Renkler karanlıkta erirler ama biçimler olduğu gibi kalırlar. O kadar kalırlar ki karanlıkta çarparsanız, alimallah kafanızı bile kırarlar.

Fidyas çıraklarını şöyle seçermiş: Yüzlerce heykel meraklısına kendi başlarını ezbere yaptırtırmış. Başlar bittikten sonra en iyilerini seçer, bunları zifiri karanlık bir odaya kapar herkesin el yordamıyla kendi kellesini bulmasını emredermiş. Bu sınavda yanılmayanları yani kellesi yerine bir başkasını getirmeyenleri alıkmış.

Bedri Rahmi'nin "Öğrenmek mi zor, Öğretmek mi?" isimli yazısının giriş bölümü. *Delifışek, Bedri Rahmi Eyüboğlu, bilgi yayınevi, Temmuz 1975, Ankara, sf. 278.279.*

Yazan: Bülent Kale

Kaynak:

<http://newalaqasaba.wordpress.com>

POP ART VE ANDY WARHOL

Amerikan Pop Kültürün mutlak imparatoru, ünlü olma delisi, şöhrete en çok önem veren, sanat tarihinin en ilginç kişiliklerinden biri olan Warhol 87 yıl önce bugün doğmuştur.

Andy Warhol çocukluk yaşlarında çeşitli sağlık sorunları ile mücadele veren bir yaşam sürdü. Çekoslovakya'dan Abd'ye yerleşen ailesi onun sanat yolunda ilerlemesini destekledi.

Bu nedenle 1949'da Sanat Tasarım mezun olur olmaz, sanat piyasasının ortasına atlamak istedi. Andy gündelik hayattaki her hangi bir objenin, sanat eseri olabileceğine inanıyordu. Grafik sanatını olan ilgisi kendisinin, seri olarak üretilebilen eser mantığına yönelmesine neden oldu. Parayı seven sanatçımız kendine has teknikler geliştirerek seri üretime odaklanmaya başladı.

Andy Warhol Amerika Birleşik Devletlerinin Kapitalizm üzerine kurulu bir ülke olduğunun farkındaydı. Doğu Bloğu karşısında Batı Bloğunun kültürel anlamda merkez olma planlarının da farkındaydı.

ABD o dönemlerde Sovyet korkusu yaşayan tüm sanatçılara kapılarını açarak, kendi kültürünü yaratma projesini başarılı bir şekilde hayata sokmuştur.

1962'de yaşama veda eden Popüler Kültürün en meşhur yüzünü sanatında kullanmaya karar verdi.

Popüler Kültüre dair ne varsa Andy'nin eserlerinin birer nesnesi haline gelebilirdi. Ve Marilyn'in ölümüne üzülen sanatçımız en az Marilyn kadar meşhur olacak 20. yüz yılın Mona Lisa'sı olacak bu eseri ortaya çıkarttı.

*Yazan: Ağıt U. Uludağ
Kaynak: <http://www.onedio.com>*

"Bir gün herkes 15 dakikalığına ünlü olacak ..."

Andy Warhol

POPRAIT

Teknik temel bir portre fotoğrafını Adobe İllustrator ile açıp belirgin kısımların "pen" aracı ile noktalar koyarak form haline getirilmesi ve sonra estetik açıdan biçimlendirilmesinden oluşuyor.

Biçimlendirme işleminden sonra renklendirme işlemi ya da yapılacak çalışmanın özelliğe uygun diğer işlemler uygulanıyor.

Formu oluşturan noktalar arasındaki çizgiler ilk çalışmanın

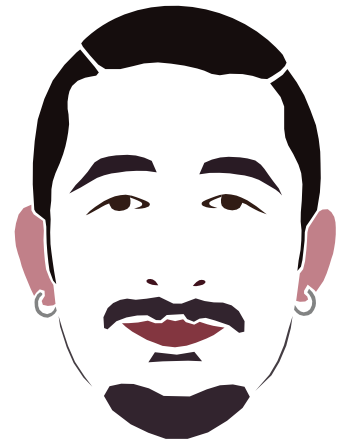
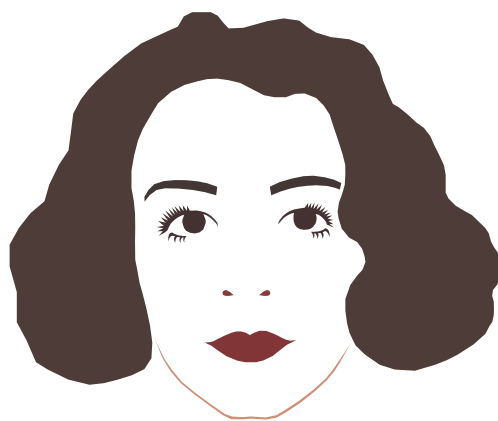
stencil amaçlı olamasından dolayı düz. Kural olmamasına karşın diğer çalışmalarda da bu düz çizgiler yapım süresini fazla uzatmamak için korunmaya devam ediyor. Daha sonra eğim verilmek istenen ya da keskinliğin azaltılması istenen durumlar da Object > Path > Simplify seçeneği ile bu işlen kolaylıkla gerçekleştirilebilir.

Stencil çalışması uygulandıktan ötürü keskin hatları yumuşatmaktadır. Uygulanacak devam çalış-

masının niteliğine göre uygulama işleminde hatlar yumuşatabilir.

Tekniğin ana unsuru formun, içine uygulanabilecek doku, renk vb. gibi uygulamardan bağımsız olarak en yalın haliyle portreyi ifade etmesidir. Aşağıda kademeli olarak bir portrait çalışması ve yanda çeşitli uygulama örnekleri yer almaktadır.

Uygulama videoları için youtube üzerinde poprait olarak arama yapmanız yeterli olacaktır.

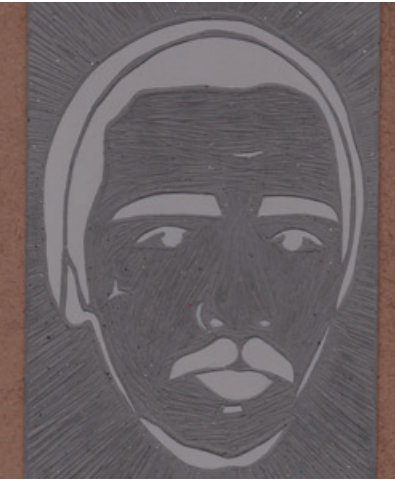
Baskı için linöl oyma

Çizgisel tarama

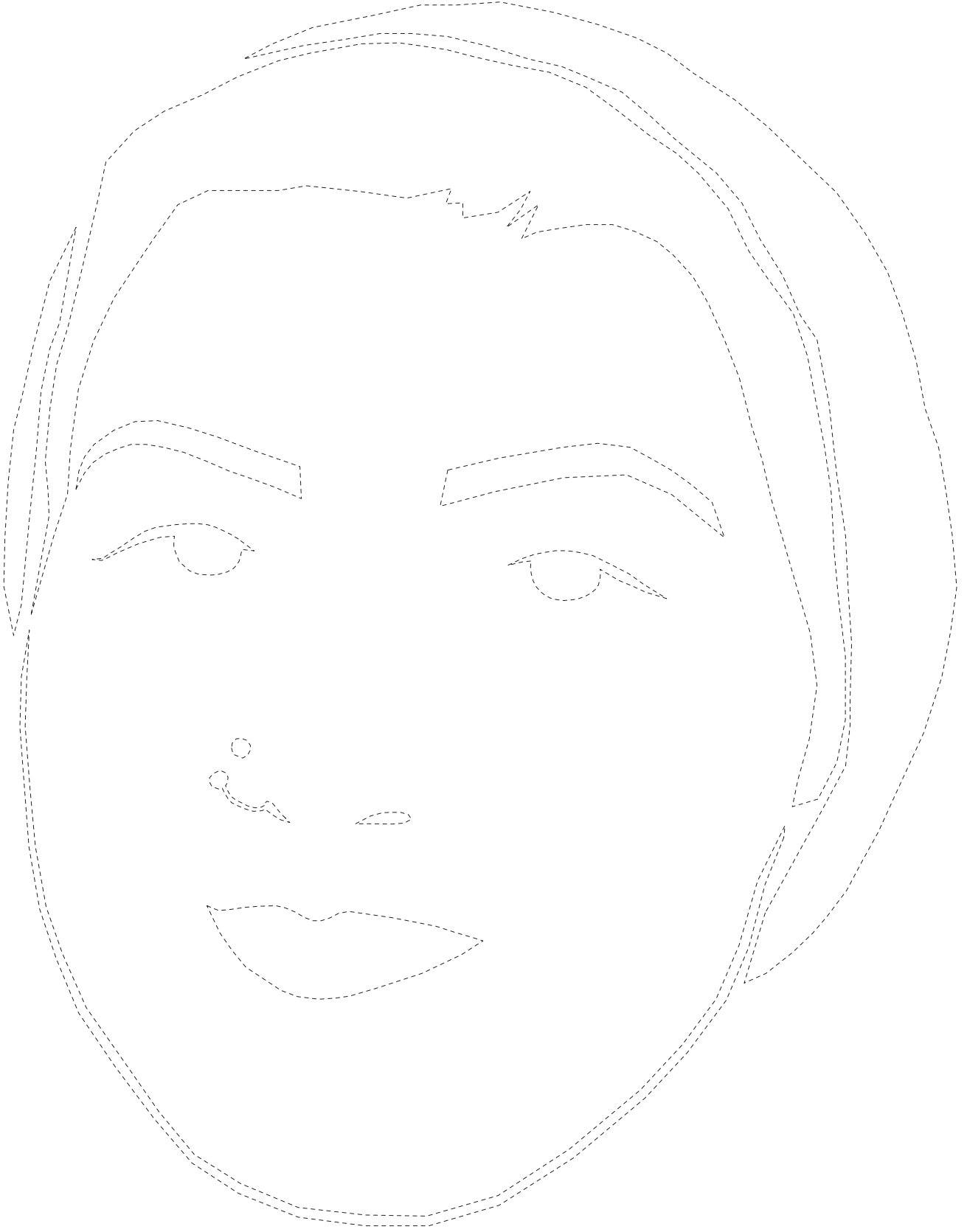
Renkli çizgisel tarama

Stensil uygulama

Poprait çalışmalarının hepsi ile stensil ve linol oyma çalışmaları Göker Cebeci, çizgisel çalışmalar Tolga Yunar tarafından yapılmıştır.

KENDİN YAP STENSİL; NOKTALI YERLERDEN DİKKATLİCE KESİP ÇIKARIN.